

سلطانحسین قابنده گنابادی

عارف و سالک طریقت

جمعیت تسلیحات اخلاقی

سوالات راجع به جمعیت تسلیحات اخلاقی

در اینجا مناسب است سوالاتی را که در این باره از بعضی دانشمندان جمعیت نموده ام با اختصار ذکر کنم فقیر در سال ۱۳۷۳ قمری مطابق سال ۱۳۳۳ در ملازمت حضرت آقای والد بزرگوار جناب آقای صالحعلیشاه قدس سره العزیز برای معالجه مرض پروستات ایشان به ژنو رفتم پس از آنکه عمل جراحی ایشان انجام شد وقدری بهبود یافتند آقای ژاک دو کرسوئیسی و ریشارد اشتایری کانادائی و چند نفر دیگر از اعضاء جمعیت برای عیادت خدمت ایشان رسیده و درخواست کردند که پس از بهبودی برای بازدید جمعیت بدانجا تشریف ببرند ایشان بواسطه کسالت قبول نفرموده و پس از اصرار آنها موافقت فرمودند که فقیر و چند نفر از دوستان برویم لذا پس از دو سه روز بدستور آنحضرت با آقای ابوالحسن خان مصداقی و آقای حاج مهدی ملک صالحی بطرف متورو و کو حرکت کردیم موقع ورود به کو نهار در رستوران صرف شد البته در تمام این مسافرت و سفر دیگر که بار و پار رفتم مقید بودیم که ذیحه آنها نخوریم لذا در همه جا به تخم مرغ و سبزیجات پخته قناعت میکردیم و در آنجا نیز همینطور بود بعداً به جمعیت تلفن نموده ورود خود را اطلاع دادیم روز قبل از آن نیز

آقای دکتر حافظی حرکت مارا اطلاع داده بودند آنها جواب دادند که برای ناهار انتظار داریم ولی ما عذرخواستیم و پس از ناهار به محل جمعیت رفتیم این محل عبارت از یک هتل مجلل است بنام مونتن‌هاوس که ابتدا از سال ۱۹۰۰ تا ۱۹۰۴ برای هتل ساخته شده بود و هشت طبقه دارد موقع ورود یکنفر برای راهنمائی انتظار مارا داشت و در داخل هم سه نفر مارا استقبال نموده وابتداء مارا به اطاق پذیرایی برداشت من از محبت آنها تشکر کرده و آنها نیز از ملاقات ما ابراز مسرت نمودند. سپس از نام آنها سوال کردم آنها خود را معرفی نمودند یکی از آنها همان ژاک دو کرسوئی و دومی هم ریشار استایری کانادائی و دو نفر دیگر انگلیسی بنام داوید هیند و آرچی و بنان بودند آنها اظهار کردند که روز جمعه چهارم زوئن ۱۹۵۴ (دوم شوال ۱۳۷۳) چهاردهم خرداد ۱۳۳۳ کنفرانس جمعیت در همین محل افتتاح میشود و مستر گلدنیک هم که با او اظهار آشنایی میکنید میآید و خوبست شما هم در آن موقع شرکت کنید فقیر اظهار تشکر نموده ولی قول قطعی ندادم.

سپس سوالات زیر را درباره جمعیت از آنان نمودم:

متظور از تشکیل جمعیت و مرام آنان چیست؟ گفتند مرام جمعیت در چهار چیز خلاصه میشود:

۱ - پاکی مطلق . ۲ - بی غرضی و ترک علاقه افرادی و گذشت در مقابل مصالح جامعه . ۳ - عشق و محبت . ۴ - امانت و درستکاری .

این جمعیت کوشش میکند که این چهار چیز را در جامعه بشری اشاعه دهد بطوریکه روح نفاق و اختلاف و جنگجویی که ناشی از اغراض شخصی و منافع مادی افراد و جوامع مختلفه است رخت بر بند و صلح و صفا و صمیمیت و یگانگی و محبت و حسن تعاون جایگزین آن شود و جامعه اصلاح گردد و آن

نیز بسته باصلاح افراد است و اساس اصلاح جامعه همین چهاراست دو کتاب که مربوط به امنیت جمعیت است یکی بنام ساختمان نوین جهان که روبرت شومان وزیر خارجه اسبق فرانسه مقدمه‌ای بر آن نوشته و دیگری بنام جهان نوین بمن اهداء نمودند.

فقیر فکر جمعیت را برای اصلاح جوامع متوجه واظهار کردم که من بشما در این فکر نیک و قدم خیرخواهانه که بر میدارید تبریک می‌گویم و موقیت شمارا خواستارم ولی این فکر در چهارده قرن پیش توسط پیشوای بزرگ و پیغمبر عالیقدر اسلام محمد بن عبدالله صلی الله علیه و آله و بعداً دوازده نفر جانشینان آن‌بزرگوار ظاهر شده و دستورات دقیق در این باره فرموده‌اند و عرفای اسلام نیز به پیروی از آن‌بزرگواران قدم برداشته و عملاً نشان داده‌اند چنان‌که مولوی بلخی علیه الرحمه در مشنوی و شیخ فرید الدین عطار و شیخ سعدی و خواجه نصیر الدین طوسی و شاه نعمت الله ولی و مرحوم حاج سلطان محمد سلطان‌علیشاه گنابادی جد من و سایرین در کتب خود مفصلًا ذکر نموده‌اند و ریشه این عقیده و مردم از اسلام پیدا شده و عرفای اسلام هم از آنان پیروی نموده و ما هم به پیروی آن را در مردان افتخار می‌کنیم و مطالعات فرنگی

آنان از مذکرات فقیر ابراز مسخرت نموده گفتند ما نیز همین مردم را پیروی می‌کنیم و بدستورات پیشوای اسلام احترام تمام می‌گذاریم سپس از مؤسس و مبتکر تأسیس جمعیت پرسیدم گفتند مؤسس آن مستوفرانک بوخمن است که در تأسیس این جمعیت پیشقدم شد و دارایی خود را صرف این کار کرد و اکنون این افتخار بنام او در جهان ثبت شده است.

گفتم عده جمعیت و کشورهایی که در آن عضویت دارند چیست؟ جواب دادند که چون این جمعیت سیاسی نیست بلکه اخلاقی صرف است آماری

برای آن و دفتری برای ثبت اسامی در مرکز جمیعت نداریم بلکه فقط در شعب جمیعت برای اینکه بتوانند با آنها ارتباط داشته باشند نام آنها موجود است و در یکی از کنفرانس‌های جمیعت حدود شصت هزار نفر از نطقه‌ای گویندگان آن استفاده کرده‌اند ولی از همه کشورهای دنیا در آن عضویت دارند از جمله در ایران عده زیادی با ایمان و با ثبات از اعضای جمیعت می‌باشند و این جمیعت در پاریس و بن و لندن و هلند و هند و پاکستان و ایتالیا و آمریکا و کانادا و ژاپن هم شعبه دارد و دارای عضو می‌باشد و در ایران هم شعبه آن بزودی داشت می‌گردد (۱).

گفتم اگر عده اعضاء و نام آنها ثبت نیست بچه وسیله مطالب و تصمیمات لازمه و تاریخ کنفرانسها را با اطلاع آنان میرسانید؟ گفتند غالباً بوسیله شعب که در خارج داریم اطلاع میدهیم و در هم‌مالکی هم که شعبه نداریم بوسیله آگهی در جراید اطلاع میدهیم.

پرسیدم از چه مذهب و دیانت اعضاء می‌پذیرید گفتند در عضویت این جمیعت تقدیم به مذهب و دیانت مخصوصه نیست و از هر مذهبی می‌توانند در این جمیعت عضویت داشته باشند و لازمه ورود در این جمیعت فقط اعتقاد بخداآوند است و اگر کسی معتقد بخداآوند نباشد ابتدا اعتقاد بخداآوند را باو تلقین می‌کنیم اگر پذیرفت بعداً اورا در جمیعت می‌پذیریم چنانکه تاکنون چندین نفر کمونیست از ممالک مختلف عضویت را پذیرفته و تدریجاً بر اثر تعالیم جمیعت بکلی از عقیده خود برگشته و بخداآی یکتا معتقد شده‌اند و بهمین جهت آنها را از حزب اخراج نموده‌اند.

(۱) اتفاقاً بعد آشعبه این جمیعت در طهران توسط جناب آقای حاج ابوالفضل حاذقی تأسیس شد و ایشان متأسفانه در ذیحجه ۱۳۹۷ در مسافرتی که بهمین منظور به تبریز نمودند در آنجا بر اثر سکته از دنیارفتند و دوستان را سوگوار نمودند رحمة الله عليه.

گفتم از شخصیت‌های معروف جهانی چه کسانی در اینجا عضویت دارند گفتند مردان زیادی از کشورهای مختلف جهان و از احزاب مختلفه عضویت دارند از جمله دکتر ادنائر صدر اعظم آلمان و مسیو شومان وزیر خارجه اسبق فرانسه و محمد علی جناح قائد پاکستان عضویت این جمعیت را دارند.

گفتم آیا این جمعیت در سیاست و امور سیاسی نیز دخالت می‌کند یا نه گفتند جمعیت از نظر شخصیت حقوقی و اجتماعی که دارد بپیچوچه در امور سیاسی دخالت نمی‌کند و دخالتی هم که بنماید از نظر اخلاقی است مثلاً در موضوع سار که مورد اختلاف آلمان و فرانسه است ما کوشش داریم که شاید بتوانیم از نظر اخلاقی آنرا با مسالمت حل نمائیم

گفتم با عضویت دکتر ادنائر و مسیو شومان چگونه خودشان بفکر اصلاح و حل نیستند و در این صورت عضویت آنها در این جمعیت اثر عملی ندارد و فقط ظاهری است گفتند البته اعضای جمعیت هم حتی الامکان جدیت دارند که اختلافات را با روح مسالمت حل کنند ولی در اینجا در کنفرانس‌های جمعیت اصلاح‌ذاکرات سیاسی نمی‌کنند در خ رج هم جدیت به حل مسالمت آمیز دارند ولی این قبیل امور مربوط بشخص خودشان نیست و ارتباط با منافع ملت و جامعه دارد که حتی الامکان بامسالمت بیگدیگر نزدیک شوند که هم منافع حزبی و کشور خود را حفظ کنند و هم اختلاف را مرتفع سازند و منظور جمعیت هم آنست که افراد بتدریج طوری شوند که منافع خود را با منافع دیگران فرق گذارند و مصالح جامعه را بر مصالح خود ترجیح دهند و در صدد حفظ منافع جامعه خود و بعداً جامعه بشری و سایر افراد باشند.

گفتم اتفاقاً دستورات اسلام همینطور است که آیه شریفه و يؤثرون علی انفسهم و لو کان بهم خصاصة همین معنی را میرساند و اخبارهم در این باره

زیاد است . شیخ بزرگوار سعدی شیراز فرموده :

بنی آدم اعضای یکدیگرند
که در آفرینش زیک گوهرند
چو عضوی بدردآورد روزگار دگر عضوها را نماند قرار
و عرفای اسلام عموماً همین رویه را داشته و بدیگران نیز طبق امر اسلام
همین دستور را میدادند بعداً از آقایان خواهش کردم محلی را تعیین کنند که نماز
بخوانیم و آنها با نهایت خوشروئی اطاق خلوتی نشان دادند و ما پس از تعیین
نمودن قبله از روی معرفت القبله و قطب نما نماز خواندیم سپس با آن آقایان
که در بیرون منتظر ما بودند در هتل بگردش پرداختیم ابتدا سالن کنفرانس را
که گنجایش صدها نفر را داشت دیدیم در این سالن سخنرانیها فوراً به چهار
زبان (۱) مختلف ترجمه و پخش می شد سپس جزئیات داخل سالن را برای ما
شرح دادند و بعداً در سایر قسمتها اگر داشتند کردیم . این هتل بطوریکه آن آقایان
گفتند در حدود ۳۰۰ اطاق برای واردین دارد و در خارج آنها چند آپارتمان
در اختیار جمعیت میباشد و بطور کلی ۱۲۰۰ تختخواب در اختیار دارند .

پرسیدم مخارج جمعیت از کجا اداره میشود گفتند محل معینی ندارد
خود دکتر بونمن قسمت مهمی از دارائی خود را واگذار نموده و بعضی دیگر هم
کمکهای دیگری کرده اند کسانی هم که در جمعیت عضویت دارند برای هر تخت
افتخاراً ۲۰ فرانک می پردازنند و بعضی هم زیادتر میدهند ولی مهمانهایی که
میآیند بطور رایگان پذیرائی می شوند مگر آنکه خودشان بخواهند کمکی بکنند .
پرسیدم آیا برای جمعیت دفتردار و حسابدار مخصوصی هست گفتند چون
بهیچوجه جنبه اداری ندارد حسابدار و دفتردار مخصوصی ندارد و در هر چند

(۱) این قسمت مربوط بقریب بیست سال قبل بوده و البته امروز تشکیلات آن
منفصل تر و جامعتر است .

مدت چندنفر از اعضاء برای امور اداری و حسابداری و تهیه لوازم تعیین می‌شوند
چنانکه در این دوره کنفرانس ما چهار نفر تعیین شده‌ایم که اکنون چند روز
بروع کنفرانس نمانده لوازم پذیرائی واردین را تهیه نمائیم فقط هیئت مؤسس
و هیئت مدیره معینی هستند که نظم و ترتیب جمعیت را عهده‌دار می‌باشند.

پرسیدم مستخدمین اینجا در همان موقع کنفرانس تعیین می‌شوند یا مستخدمین
مخصوص دائمی دارد گفتند مستخدمین معینی هم ندارد بلکه یک عدد از جوانان
که در جمعیت عضویت دارند در هر دفعه از کنفرانس افتخار خدمات را
عهده‌دار می‌شوند و حتی طبخ و ظرف‌شوئی و غیر آن را متنقل می‌شوند در صورتی که
ممکن است خود آنها از خانواده رجال واعیان وزراء باشند مثلاً ما تا کنون
در منزل خود حاضر نشده‌ایم ظرف بشوئیم ولی در اینجا با نهایت افتخار این
کار را می‌کنیم و حتی دکتر آدنائر صدر اعظم آلمان با خانم و فرزندان خود
می‌آیند و همه آنها افتخاراً خدمت می‌کنند. همچنین خانواده‌های سایر رجال و
بطور کلی کسانی که بدینجا می‌آیند و عضویت دارند در اینجا حکم یک خانواده
را دارند و همه با یکدیگر تشریک مساعی می‌کنند.

پرسیدم خود بوخرمن فعلاً چه کاری دارد و از چه راهی زندگی می‌کند گفتند
فعلاً کار معینی ندارد و پس از آنکه همه دارائی خود را برای این امر بخشد
دوستان ازاو پذیرائی می‌کنند و عهده دار زندگانی او هستند مثلاً یک منزل مجلل
بسیار خوب در سوئیس باو اهدا کرده‌اند سایر امور زندگانی او نیز بهمین
ترتیب است و اکنون او در لندن است و برای کنفرانس خواهد آمد.

یکی از همراهان اظهار داشتند که در اسلام دستور داده شده که هیچ فردی
نباشد بیکار باشد بلکه هر فردی موظف است که زندگانی خود را از راه کار
اداره نموده که در هیچ موردی توقع از دیگران نداشته باشد و از دست رنج

خودش امرار معاش کند بلکه تابتواند کمک بدیگران نماید همه بزرگان اسلام از پیغمبر و ائمه هدی علیهم السلام و صحابه و پیروان ائمه بکار دنیا اشتغال داشتند چنانکه علی علیه السلام بزرگترین پیشوای اسلام پس از پیغمبر و نخستین خلیفه و وصی پیامبر که ما به نام او و پیروی او افتخار میکنیم همه روزه مشغول کار و از رنج بازوی خود زندگانی را اداره میکرد وزراعت یا آب کشی یا بنائی وغیر آنها اشتغال داشت و پیروان آن بزرگواران و عرفای بزرگ اسلام که در امور تابع آنها بودند همین رویه را داشتند چنانکه در همین دوره جناب آقای صالح علیشاه و همچنین جد و پدر بزرگوارشان پیشوایان بزرگ سلسله نعمت الله به بشغل کشاورزی مشغول و خودشان از امور فلاحت با اطلاع وزندگانی را از آن راه میگذراندند و معتقدیم که مقام معنوی را نباید با امور دنیوی مخلوط کرد و در مراتب معنی باید مراقب یاد خدا و دستورات شرع و اخلاق بود و در دنیا نیز بکار اشتغال داشت که دستور اسلام این است.

آن آقایان از شنیدن این امر و دستوری که بما برای کار داده شده تعجب نموده و از اطلاع بدان خوشوقت شده و آن را پسندیدند سپس با اظهار تشکر از آقایان تودیع نموده مراجعت کردیم

پرال جان اکلوم انسانی